

ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΜΕ ΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΝΑ ΞΑΝΑΣΤΑΘΕΙ ΣΤΑ ΠΟΔΙΑ ΤΗΣ

Ο πρόεδρος του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος μιλά από τη Νέα Υόρκη για τις δύο δωρεές, συνολικού ύψους 200 εκατ. ευρώ, με σκοπό την ενίσχυση συμπολιτών μας, αλλά και για τη φιλόδοξη κατασκευή του Κέντρου Πολιτισμού στο Φαληρικό Δέλτα, ενέργειες που μαρτυρούν την άρρηκτη σχέση της οικογένειας με την Ελλάδα

ΤΗΣ ΜΑΓΔΑΣ ΛΙΒΕΡΗ
 magdaliveri@yahoo.gr

ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, αλλά βαθιά Έλληνας. Αυτή είναι η «ταυτότητα» του Ανδρέα Δρακόπουλου, του ανθρώπου που διακινεί σε Ελλάδα και εξωτερικό δωρεές εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ στον χώρο της Τέχνης, του Πολιτισμού, της Παιδείας, της Υγείας και της Κοινωνικής Πρόνοιας. Με ιδιαίτερα χαμηλό προφίλ, ο 49χρονος ανιψιός του αείμνηστου Σταύρου Νιάρχου (από την αδελφή του Μαίρη Δρακοπούλου) μοιράζεται μαζί με τα εξαδέλφια του, Φίλιππο και Σπύρο, την προεδρία του φιλανθρωπικού Ιδρύματος με τη διεθνή ακτινοβολία. Η δημιουργία του ήταν όραμα του θρυλικού εφοπλιστή, η οποία υλοποιήθηκε αμέσως μετά τον θάνατό του, το 1996.

Σύμφωνα με τη διαθήκη του, πάνω από το 20% της περιουσίας του παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα, ενώ επιθυμία του ήταν τουλάχιστον το 50% των δωρεών του να διατίθεται στην Ελλάδα. Από το 1996 μέχρι σήμερα το Ίδρυμα Νιάρχου έχει εγκρίνει τη διάθεση συνολικά 1,07 δισ. ευρώ μέσω 2.589 δωρεών σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, σε 110 κράτη ανά τον κόσμο. Είναι σημαντικό ότι το 80% από αυτό το ποσό έχει διατεθεί σε οργανισμούς και πρωτοβουλίες στην Ελλάδα.

Εργο-ορόσημο και πολιτιστική παρέμβαση υψίστης σημασίας αποτελεί η κατασκευή του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, σε σχέδια του φημισμένου Ιταλού αρχιτέκτονα Ρέντσο Πιάνο, που ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη και θα στεγάσει την Εθνική Βιβλιοθήκη και τη Λυρική Σκηνή. Ολο το έργο θα περιβάλλεται από πάρκο έκτασης 170 στρεμμάτων. Όμως η προσφορά του Ιδρύματος δεν σταματά εδώ. Μέσα σε λιγότερο από δύο χρόνια ανακοίνωσε τη διάθεση 100 εκατ. ευρώ για την ανακούφιση των δυσμενών συνεπειών της εντεινόμενης κρίσης (Ιανουάριος 2012) και επιπλέον άλλα 100 εκατ. ευρώ για την καταπολέμηση της ανεργίας στους νέους (Οκτώβριος 2013), αποσπώντας τα θετικά σχόλια όλων. Και βέβαια το Ίδρυμα έχει πραγματοποιήσει και συνεχίζει να υλοποιεί σε Ελλάδα και εξωτερικό μια ακόμα σειρά από δωρεές σε διάφορους τομείς.

Στην πατρίδα του Μπενάκη, του Ζάππα, του Αβέρωφ παρατηρούμε πως έχει χαθεί σήμερα η αρετή της ευεργεσίας σε εθνικό επίπεδο. Πού πιστεύετε ότι οφείλεται αυτό; Συμβαίνει το ίδιο και στο εξωτερικό;

Πιστεύω ότι ως κοινωνία μάς καθορίζει το

γεγονός ότι δεν υπάρχει πλέον καμία αντίληψη του τι σημαίνει να είσαι μέλος του κοινωνικού συνόλου και των ευθυνών που όλοι μας φέρουμε ως πολίτες. Τα τελευταία 40 χρόνια λειτουργούμε ουσιαστικά ως εγωκεντρική κοινωνία. Κοιτάμε μόνο την πάρτη μας. Η φιλανθρωπία απαιτεί πρωτίστως την ύπαρξη σε υψηλό βαθμό της αίσθησης ότι κάποιος είναι μέλος μιας κοινωνικής ομάδας. Στην Αμερική σίγουρα δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο. Η ευεργεσία ακμάζει.

Παρόλο που εσείς και τα εξαδέλφια σας κατοικείτε μόνιμα στο εξωτερικό, διατηρείτε έναν ισχυρό δεσμό με την Ελλάδα. Πώς το καταφέρατε;

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Αθήνα και έφυγα για τις ΗΠΑ για να σπουδάσω στη Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων Wharton του Πανεπιστημίου της Πενσιλβάνια. Εκτοτε επιστρέφω στην Ελλάδα κάθε καλοκαίρι. Ο δεσμός με τη χώρα και τους ανθρώπους της, συνεπώς, δεν έπαψε ποτέ να υπάρχει και, άλλωστε, δεν πιστεύω πως, ειδικά στις μέρες μας, είναι κανείς πολίτης μόνο μίας χώρας. Είμαι ευτυχής που είμαι Έλληνας, αλλά είμαι εξίσου ευτυχής που έχω ζήσει την άλλη μισή μου ζωή σε μια χώρα, όπως οι ΗΠΑ, όπου κανείς πραγματικά εκτίθεται σε ερεθίσματα πολυπολιτισμικά και έτσι γνωρίζεις και εκτιμάς καλύτερα τον κόσμο γύρω σου.

Αλλωστε και ο ίδιος ο Σταύρος Νιάρχος ήταν ένας πολίτης του κόσμου. Και η ναυτιλία, στην οποία ο ίδιος διέπρεψε, δεν έχει σύνορα, όπως δεν έχει και ο Ελληνισμός. Ελληνισμός και ελληνικότητα υπάρχει σε ένα σχολείο στην Αστόρια, υπάρχει και στη Νίκη της Σαμοθράκης στο Λούβρο, υπάρχει και στην Κίνα, όπου με δωρεά του Ιδρύματός μας φοιτητές μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα.

Η γλώσσα μου, η πίστη μου και το όραμα το δικό μου και των οικείων μου, να βοηθήσουμε τη χώρα μας να ξανασταθεί στα πόδια της, είναι ό,τι πιο ελληνικό έχω.

Υπάρχουν αντιφατικά δημοσιεύματα στον Τύπο: Σε κάποια η Ελλάδα περιγράφεται ως μια αναδυόμενη οικονομική δύναμη, ενώ άλλα την εμφανίζουν ως μια χώρα υπό κατάρρευση. Ποια είναι η άποψή σας;

Η χώρα εξακολουθεί να περνά μια πρωτόγνωρη σε διάρκεια και ένταση οικονομική και κατ'επέκταση κοινωνική κρίση. Σίγουρα γίνονται μεγάλες προσπάθειες για να ανακάμψει

Ο Ανδρέας Δρακόπουλος μεγάλωσε στην Ελλάδα, σπούδασε Οικονομικά στις ΗΠΑ και πολύ νωρίς βρέθηκε να εργάζεται στο πλευρό του θείου του, κερδίζοντας με τις ικανότητές του την εμπιστοσύνη του. Αριστερά, το φιλόδοξο σχέδιο του Κέντρου Πολιτισμού, που κατασκευάζει το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος στο Φαληρικό Δέλτα.

ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΤΟΝ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΙΓΟΥΡΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΚΑΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΟΝΟΙ ΜΑΣ

και υπάρχει η αίσθηση ότι δεν βρισκόμαστε πλέον στα πρόθυρα της καταστροφής. Όμως είναι ουτοπικό και ταυτόχρονα επικίνδυνο, καθώς δημιουργεί συνθήκες εφησυχασμού, να ισχυρίζεται κανείς σήμερα ότι η Ελλάδα είναι αναδυόμενη οικονομική δύναμη. Σίγουρα κανείς δεν μπορεί να προβλέψει το μέλλον. Η έξοδος από την κρίση απαιτεί αυτογνωσία και συνειδητοποίηση εκ μέρους μας ότι δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να ζούμε με τον ίδιο τρόπο και η ανάγκη να αλλάξουμε νοοτροπία δεν είναι πλέον επιλογή, αλλά μονόδρομος. Ταυτόχρονα χρειάζεται και η αναγνώριση εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι έχουν γίνει πολλές θυσίες έως τώρα και απαιτείται αλλαγή στρατηγικής, με στόχο την ανάπτυξη.

Ως Έλληνας του εξωτερικού πώς αισθάνεστε για όλα αυτά που συμβαίνουν στη χώρα;

Όλα αυτά είναι δυσάρεστα. Δεν είναι εύκολο να βλέπεις κάθε μέρα για δύο συνεχόμενα χρόνια αρνητικά δημοσιεύματα για τη χώρα σου στον Τύπο. Δημιουργούνται στερεότυπα για την Ελλάδα και τους Έλληνες, τα οποία δεν αλλάζουν εύκολα. Η πολιτιστική και ιστορική παρουσία της Ελλάδας εκτείνεται σε βάθος τουλάχιστον 3.000 χρόνων. Σήμερα έχουμε φθάσει στο σημείο να αγνοείται σχεδόν αυτή η ιστορία και παρουσία. Έχει καταρρεύσει δηλαδή όλο το οικοδόμημα, μαζί με την αξιοπιστία μας, μέσα σε κάποιους μήνες. Είναι πολύ δύσκολο να είσαι μάρτυρας εξ αποστάσεως της αποσύνθεσης και της αγωνίας μιας ολόκληρης κοινωνίας.

Πιστεύετε ότι οι Έλληνες ομογενείς μπορούν να βοηθήσουν την Ελλάδα και αν ναι, με ποιον τρόπο;

Δεν πρέπει να υπάρχει καμία απολύτως αμφιβολία ότι η Ομογένεια μπορεί να προσφέρει πολύ σημαντική βοήθεια στην Ελλάδα. Οι Έλληνες της διασποράς έχουν παιδεία και οικονομική δύναμη. Μπορούν να προσφέρουν τεχνογνωσία και επενδυτικά κεφάλαια και μπορούν να δημιουργήσουν μοντέλα ενός διαφορετικού και πολύ πιο αποτελεσματικού τρόπου ανάπτυξης. Μπορούν επίσης να προσφέρουν σημαντικό φιλανθρωπικό έργο, που είναι απαραίτητο σήμερα. Όλα αυτά, βέβαια, προϋποθέτουν ότι η σχέση της Ομογένειας με τη μητέρα πατρίδα θα βασιστεί σε μια νέα εντελώς διαφορετική βάση από αυτήν που ισχύει ακόμα και σήμερα. Και η αλλαγή αυτή πρέπει να είναι αμφίδρομη, γιατί πολλά λόγια ακούγονται και από μερίδα της Ομογένειας, χρόνια τώρα, χωρίς να συνοδεύονται πάντοτε και από τις ανάλογες πράξεις.

Πώς κρίνετε την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα;

Η ιδέα της επιχειρηματικότητας δεν υπάρχει στην Ελλάδα σήμερα. Τα μειονεκτήματα είναι θεσμικά και απαιτούν βαθιές και ριζοσπαστικές αλλαγές σε κάθε επίπεδο.

Μέσα σε λιγότερο από δύο χρόνια πραγματοποιήσατε δύο σημαντικές δωρεές, ύψους 200 εκατ. ευρώ. Πιστεύετε πως οι δωρεές μπορούν να αντικαταστήσουν το Κράτος;

Αυτό ακριβώς που λέτε το τονίζω σε κάθε ευκαιρία. Το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και κανένα ίδρυμα ή φορέας δεν μπορεί, ούτε πρέπει να υποκαταστήσει το Κράτος. Εμείς είμαστε εδώ, ως κοινωφελές ίδρυμα, για να συμπληρώνουμε τις δράσεις της Πολιτείας, όπως και όσο μπορούμε. Ο ρόλος μας σαφώς μπορεί να έχει διευρυνθεί σήμερα, λόγω της κρίσης που περνάει η χώρα, και να πραγματοποιούμε πια περισσότερες δωρεές σε τομείς που θα ήταν παραδοσιακά αποστολή του Κράτους να μεριμνήσει για αυτούς, αλλά αυτό δεν αλλάζει τη θεμελιώδη αποστολή μας. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι πλέον ότι χρειάζεται να οικοδομήσουμε μια Κοινωνία Πρόνοιας, η οποία θα χαρακτηρίζεται, συν τοις άλλοις, από αξιοπρέπεια και ευπρέπεια, υπό την έννοια του σεβασμού στον εαυτό μας και στον συνάνθρωπο. Μόνο μια τέτοια κοινωνία ανθρώπων είναι αρκετά δυνατή για να ξεπεράσει σκοπέλους και να αποτινάξει καθετί ακραίο και καταστροφικό.

Ιανουάριος 2009:
Ο Ανδρέας Δρακόπουλος με τα ξαδέλφια του, Φίλιππο και Σπύρο Νιάρχο, και τον Ιταλό αρχιτέκτονα Ρέντσο Πιάνο (αριστερά) εξέρχονται του Μεγάρου Μαξίμου.

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΥΨΗΛΩΝ ΠΡΟΣΕΛΟΚΙΩΝ

Η κατασκευή του Κέντρου είναι μια επένδυση στο μέλλον της χώρας

Αυτήν τη στιγμή βρίσκεται σε εξέλιξη η κατασκευή του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, που θα ολοκληρωθεί στο τέλος του 2015.

Τι προσδοκάτε να προσφέρει μελλοντικά;

Το ΚΠΙΣΝ είναι μια «επένδυση» στο μέλλον της χώρας. Πρόκειται για μια μοναδική σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για κοινωφελή σκοπό, η πρώτη φορά σε παγκόσμια κλίμακα όπου συνυπάρχουν η Εθνική Βιβλιοθήκη και η Όπερα μιας χώρας σε έναν χώρο αστικού πρασίνου τέτοιας έκτασης. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το έργο αυτό έχει τεράστιες αναμορφωτικές προοπτικές.

Κατ' αρχάς, και μόνο με τη δημιουργία του Πάρκου η Καλλιθέα και οι γύρω δήμοι, από τους πλέον πυκνοκατοικημένους της χώρας, αποκτούν έναν πολύτιμο «πνεύμονα» πρασίνου. Το ίδιο το έργο δημιουργεί νέο τοπίο, έναν καινούργιο

εν δυνάμει προορισμό για όλη την οικογένεια.

Ο αρχιτέκτονας του ΚΠΙΣΝ, Ρέντσο Πιάνο, ευφυώς σκλώνει τη γη και κρύβει το κτίριο κάτω από το Πάρκο, ενθαρρύνοντας έναν νέο διάλογο μεταξύ Ακρόπολης και Σαρωνικού. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, ξεκινάει και ένας διάλογος μεταξύ του ιστορικού μας παρελθόντος, του προβληματικού παρόντος που ζούμε και του ελπιδοφόρου μέλλοντος που οικοδομείται.

Ποιες είναι οι ασφαλιστικές δικλίδες προκειμένου να διασφαλίσετε την ομαλή λειτουργία του Κέντρου Πολιτισμού μετά την εκχώρησή του στο Δημόσιο;

Το Κέντρο Πολιτισμού δεν δημιουργείται εν κενώ. Από το 2006, όταν το Ίδρυμα ανακοίνωσε την πρόθεσή του, μέχρι σήμερα το ελληνικό Δημόσιο, ο μοναδικός ιδιοκτήτης του έργου, έχει συμπορευτεί με το Ίδρυμα, αρχικά υποστηρί-

ζοντας την ιδέα της συνύπαρξης των συγκεκριμένων οργανισμών στο συγκεκριμένο οικοπέδο και εν συνεχεία υπογράφοντας σύμβαση που κυρώθηκε με νόμο από το Κοινοβούλιο.

Δεν ξηπνήσαμε μια μέρα και είπαμε «πάμε να κάνουμε ένα έργο 566 εκατ. ευρώ και ό,τι γίνει». Συνεργαζόμαστε από την πρώτη μέρα με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς, έχουμε συστήσει μία ειδική συμβουλευτική επιτροπή, που συγκαλείται μηνιαία και συζητάει για το έργο, με στόχο να θέσουμε τις σωστές βάσεις. Πέρα από τα κτίρια, παραδίδουμε ένα σύνολο μελετών που δείχνουν πως το ΚΠΙΣΝ μπορεί όχι απλώς να είναι βιώσιμο αλλά και προσοδοφόρο στο μέλλον για το Δημόσιο. Αλλά, όπως έχω πει κι άλλες φορές, εν κατακλείδι, εάν το Κράτος δεν μπορεί να διαχειριστεί την Εθνική Βιβλιοθήκη του και τη Λυρική Σκηνή, είμαστε, ως λαός, άξιοι της μοίρας μας.

ΔΩΡΕΕΣ ΜΕ ΑΝΤΙΚΡΙΣΜΑ

Οι δράσεις μας προάγουν τον Ελληνισμό

Μπορείτε να μας αναφέρετε κάποιες σημαντικές δωρεές ή έργα σας στο εξωτερικό, καθώς και τα κριτήρια με τα οποία επιλέγετε τις δωρεές που θα πραγματοποιήσετε;

Όπως ο ιδρυτής μας, έτσι και το Ίδρυμα να μεν εστιάζει ιδιαίτερα στην Ελλάδα, με το 80% τουλάχιστον των δράσεών μας να κατευθύνονται στη χώρα, αλλά είναι θεμελιωδώς διεθνές. Έχουμε πραγματοποιήσει αιώως πάνω από 2.500 δωρεές σε 110 χώρες, πολλές από τις οποίες δράσεις ενέχουν και το στοιχείο προαγωγής του Ελληνισμού. Για παράδειγμα, στηρίζουμε Προγράμματα Ελληνικών Σπουδών σε όλα τα μεγάλα καναδικά πανεπιστήμια, ενώ έχουμε ιδρύσει, με δωρεά, Κέντρα Ελληνικών Σπουδών στο Yale

και στο Simon Fraser. Με το Πανεπιστήμιο Johns Hopkins, στις ΗΠΑ, επίσης συνεργαζόμαστε χρόνια και δημιουργήσαμε στην Ελλάδα πρόσφατα το πρώτο Κέντρο για Χαρακτηριστικά-Ταλαντούχα Παιδιά.

Στο Columbia, στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης, στο Λούβρο αλλά και σε μικρά σχολεία, σε οργανισμούς που ενθαρρύνουν την έννοια του εθελοντισμού, σε παραδείγματα παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας στις Φιλιππίνες, την Αϊτή... οι δωρεές του Ίδρυματος κατευθύνονται όπου υπάρχει ανάγκη, όραμα, φιλότιμο, κοινωνική προστιθέμενη αξία, σωστοί άνθρωποι.

Είναι ανακοινώσιμα τα μελλοντικά σχέδια του Ίδρυματός σας;

Αυτήν τη στιγμή οι δράσεις του Ίδρυματος σχηματοποιούνται σε τέσσερις άξονες: είναι η συνεχιζόμενη, «παραδοσιακή» μας δράση στην Ελλάδα και παγκόσμια, το μεγάλο μας έργο, το ΚΠΙΣΝ, η πρωτοβουλία για την κρίση, που βαίνει προς την ολοκλήρωσή της και ίσως φέρει συνέχεια, και η πρωτοβουλία για τη δημιουργία ευκαιριών για τους νέους.

Ως κοινωφελές ίδρυμα το μόνο που μπορούμε να ελπίζουμε και να παλεύουμε είναι να έχουμε τη δυνατότητα να ανακουφίζουμε, να βοηθάμε, αλλά και συγχρόνως να θέτουμε βάσεις για το μέλλον. Αλλά τον κόσμο δεν μπορούμε να τον αλλάξουμε και σίγουρα δεν μπορούμε και δεν πρέπει να το κάνουμε μόνοι μας.